Generalitat de Catalunya
Consell Interuniversitari de Catalunya
Oficina d'Accés a la Universitat

Convocatòria 2018

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A ☐ **OPCIÓ B** ☐

Qualificació			
1. Comprensió lectora	1.1		
	1.2		
	1.3		
	1.4		
	1.5		
2. Expressió escrita	2.1		
	2.2		
3. Reflexió lingüística	3.1		
	3.2		
	3.3		
	3.4		
	3.5		
Suma de notes parcials			
Descompte per faltes			
Total			
Qualificació final			

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La senyora va anar a obrir i diu que, així que baixava els graons de marbre de l'entrada principal, ja es va esverar i el cor se li va fer petit, perquè a través del vidre glaçat de les bombolletes, va veure un grup de moltes persones i ombres de pals amunt que eren canons d'escopeta.

Va obrir i van entrar cinc milicians i un senyor i una senyora […] que eren propietaris d'una casa de pisos al carrer de Provença. Es veu que el senyor del guardapols feia anys que havia fet una hipoteca damunt d'aquesta casa i com que aquell senyor i aquella senyora no li pagaven els interessos, se'ls havia quedat la casa i ja era d'ell. I el senyor i la senyora volien que la casa tornés a ser d'ells i tots es van ficar al saló […], i el senyor va pujar i de seguida un dels milicians, molt ben plantat i molt prim, el va fer seure davant de la taula i li va apuntar el canó d'una parabèl·lum darrera de l'orella i li va dir que firmés un paper dient que tornava la casa a aquells senyors que eren els propietaris. Que, ell, els l'havia robada. I que si no li podien pagar els interessos de la hipoteca era perquè els cobrava el dotze per cent i que si no podia cobrar fes el favor d'esperar-se. I el milicià deia, faci el paper de seguida dient que torna la casa a aquests senyors, **que** és tot el que tenen.

I el senyor […] estava quiet com una rata, amb el canó a l'orella que no li deixava moure el cap, sense dir res i el milicià ja es cansava de no sentir-lo enraonar, i al cap d'una estona el senyor va començar a dir a poc a poc i baixet que aquells senyors no tenien raó, que ell havia fet les coses per la llei, i els senyors van dir al milicià, no **el** deixi parlar perquè si parla el convencerà. És capaç de convèncer Déu Nostre Senyor.

I […] el milicià li va clavar un cop de canó i li va dir, ¡escrigui! I el senyor es va tornar a fer estàtua. I de tan cansats tots, ningú no deia res; i el senyor, quan els va tenir ben ensopits, es va posar a parlar i els va convèncer, però se'l van endur al comitè. I a les deu de la nit va tornar. Va dir que tots els revolucionaris li havien dit que tenia raó ell, però que, abans de dir-li que tenia raó, l'havien passejat molta estona amb l'auto i que darrera del cotxe hi duien garrafes plenes d'esperit de vi per cremar-lo en despoblat. I va dir que havia fet tan bé la comèdia que els del comitè havien clavat un escàndol als senyors que no tenien casa perquè els havien fet perdre el temps i ells no tenien temps per perdre. […] I l'endemà, altra vegada sarau. La senyora ja m'esperava al peu dels graons sota del llessamí cremat de calor; i em va dir, ahir a les dotze de la nit ens pensàvem que no en sortiríem.

Mercè Rodoreda. *La plaça del Diamant*. 16a ed. Barcelona: Club Editor, 1979, p. 143-145. [1a ed., 1962]

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) El senyor del guardapols s'havia quedat el pis del senyor i de la senyora del carrer de Provença.	☐	☐
b) El senyor del guardapols no cobrava interessos al senyor i a la senyora.	☐	☐
c) L'estratègia que feu servir primer el senyor del guardapols va ser estar callat.	☐	☐
d) El senyor del guardapols no va aconseguir convèncer els milicians.	☐	☐
e) Els milicians volien afusellar el senyor del guardapols.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

a) *Avorrits*:

b) *Esglaiar, sobresaltar*:

c) *Gresca, trifulga*:

d) *Parlar*:

e) *Alcohol*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) «al cap d'una estona el senyor va començar a dir a poc a poc i baixet que aquells senyors no tenien raó, que ell havia fet les coses per la llei, i els senyors van dir al milicià, no **el** deixi parlar perquè si parla el convencerà. És capaç de convèncer Déu Nostre Senyor»:

b) «I el milicià deia, faci el paper de seguida dient que torna la casa a aquests senyors, **que** és tot el que tenen»:

1.4. Comenteu, en tres línies com a màxim, el significat d'aquesta expressió: «És capaç de convèncer Déu Nostre Senyor». [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quines diferències de caràcter hi ha entre els dos marits de la Natàlia, en Quimet i l'Antoni, a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) En Quimet no vol que la Natàlia deixi la pastisseria on treballa.	☐	☐
b) La Rita és la germana gran de l'Antoni.	☐	☐
c) Durant la guerra, la Natàlia i els seus fills passen molta fam.	☐	☐
d) La Rita s'assemblava a en Quimet.	☐	☐
e) El fill de la Natàlia, l'Antoni, no vol ser adroguer.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) En Sebastià simbolitza tots els sentiments negatius de la Terra Baixa.	☐	☐
b) La Marta no va conèixer la seva mare.	☐	☐
c) Els pagesos s'adonen de l'error que han comès al final de l'obra.	☐	☐
d) La Nuri no s'estima ni la Marta ni en Manelic.	☐	☐
e) En Sebastià no té problemes econòmics.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriviu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de ser coherent i cohesionada i ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«I el senyor i la senyora volien que la casa tornés a ser d'ells i tots es van ficar al saló […], i el senyor va pujar i de seguida un dels milicians, molt ben plantat i molt prim, el va fer seure davant de la taula i li va apuntar el canó d'una parabèl·lum darrera de l'orella i li va dir que firmés un paper dient que tornava la casa a aquells senyors que eren els propietaris.»

2.2. En el text s'explica que es pot aconseguir convèncer algú, encara que no es tingui raó, si es fa servir una estratègia determinada i si es té una certa capacitat de persuasió. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu una situació, real o fictícia, protagonitzada per vosaltres mateixos, en la qual hàgiu hagut de convèncer algú de fer una cosa que no desitjava. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

No cal esperar la revolució robòtica. Ja és aquí, i fa anys. Les fàbriques substitueixen obrers per robots automatitzats. Robots de peluix que poden interpretar sentiments cuiden avis japonesos solitaris i **els** fan companyia. Informàtics estatunidencs executen terroristes afganesos mitjançant drons, a milers de quilòmetres de distància. Una banda robòtica toca cançons d'AC/DC.

Com afectarà la robòtica la desigualtat social i econòmica? Pot servir per reduir els espais a la democràcia?

Automatització, algoritmes, intel·ligència artificial, robots. El *dataisme* —el poder de les dades— ja ha arribat. Són conceptes diferents que formen part d'una mateixa revolució tecnològica, coneguda popularment com la «revolució dels robots». Ara mateix, la gran massa d'aquest canvi es troba a la indústria. La majoria de robots no tenen forma humanoide: els sectors més robotitzats a escala mundial són la indústria de l'automòbil, la de l'electrònica i la del metall. El 2015 es van vendre 254.000 robots, la major part en aquests sectors. Però això és només el petit inici d'una transformació més gran. Per entendre cap a on aniran aquests canvis, no ens hem de fixar en les empreses de robots industrials que ara dominen el mercat, sinó en els gegants tecnològics que lideren la investigació en un camp on els beneficis econòmics poden ser descomunals: Google, Facebook, Windows, Apple. Aquestes empreses són les que més recursos dediquen en àmbits com la intel·ligència artificial o el desenvolupament d'algoritmes. Compren les empreses petites del sector que comencen a despuntar i capten els estudiants universitaris que destaquen. El periodista Andrés Ortega alerta d'una situació d'«oligopoli» per part d'aquestes grans firmes, que controlen sectors determinants tant per a l'economia com per al futur de la humanitat.

Les feines més afectades seran les que no requereixen una gran formació, amb tasques rutinàries i manuals. Com més repetitiu sigui un treball, més fàcilment pot ser reemplaçat per una màquina. Un obrer que simplement s'encarregui de posar els caragols de la roda d'un cotxe, fent exactament la mateixa operació durant tota la jornada, és fàcilment substituïble. Però l'impacte no solament afectarà els sectors industrials i de classe baixa. Hi ha dues onades diferents: una que fa por però que ja està assumida —la de la revolució industrial (substitució d'obrers per màquines)—, i una altra que encara fa més por, relacionada amb el *big data* i l'analítica avançada, en què la tasca que s'automatitza és el treball intel·lectual, no el físic.

Moltes feines associades a les classes mitjana o alta seran substituïdes per tecnologia, en la majoria de casos, per algoritmes complexos. Un exemple d'això són els serveis d'atenció al client de les empreses, que s'automatitzen cada vegada més, sense necessitat d'un ésser humà que estableixi una relació entre el producte i el client. El desenvolupament d'algoritmes fa que es puguin gestionar grans quantitats de dades (mèdiques, legals, econòmiques, administratives) i establir relacions entre elles sense mediació humana, cosa que podria deixar fora del mercat alguns advocats, funcionaris o metges. Quan una màquina pot buscar jurisprudència o diagnosticar un càncer d'una manera molt més efectiva que un humà, per a què serà necessari aquest humà? Feines que semblen poc substituïbles tampoc se'**n** salven: a Hong Kong, una empresa ha decidit nomenar un algoritme informàtic membre del seu consell d'administració, amb dret a vot sobre les decisions transcendentals del negoci.

Adaptació feta a partir del text de
Javier Borràs Arumí. «Per què els robots t'haurien de preocupar».
Crític: *Periodisme d'Investigació* [en línia] (13 setembre 2017)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) La revolució robòtica encara ha d'arribar.	☐	☐
b) La indústria és l'àmbit més robotitzat actualment.	☐	☐
c) La revolució robòtica implica l'automatització del treball físic.	☐	☐
d) Les feines associades amb les classes altes no seran substituïdes per la tecnologia.	☐	☐
e) Els algoritmes informàtics poden substituir un humà en un consell d'administració.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]

a) *Comanden*:

b) *Diferència*:

c) *Mercat dominat per un petit nombre de venedors*:

d) *Tractar*:

e) *Desmesurats*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) «Robots de peluix que poden interpretar sentiments cuiden avis japonesos solitaris i **els** fan companyia»:

b) «Moltes feines associades a les classes mitjana o alta seran substituïdes per tecnologia, en la majoria de casos, per algoritmes complexos. Un exemple d'això són els serveis d'atenció al client de les empreses, que s'automatitzen cada vegada més, sense necessitat d'un ésser humà que estableixi una relació entre el producte i el client. El desenvolupament d'algoritmes fa que es puguin gestionar grans quantitats de dades (mèdiques, legals, econòmiques, administratives) i establir relacions entre elles sense mediació humana, cosa que podria deixar fora del mercat alguns advocats, funcionaris o metges. Quan una màquina pot buscar jurisprudència o diagnosticar un càncer d'una manera molt més efectiva que un humà, per a què serà necessari aquest humà? Feines que semblen poc substituïbles tampoc se'**n** salven»:

1.4. Exposeu, en tres línies com a màxim, la tesi principal del text. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com va ser la infantesa de la Marta a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) En Quimet esmenta sovint la Maria, que havia estat la seva promesa.	☐	☐
b) La Natàlia no arriba a conèixer la mare d'en Quimet.	☐	☐
c) En Quimet té cucs als budells.	☐	☐
d) El fill de la Natàlia vol anar a la colònia per a nens refugiats.	☐	☐
e) Abans de casar-se amb l'Antoni, la Natàlia treballava per a ell.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) La Marta manté una relació amorosa amb en Sebastià.	☐	☐
b) En Manelic, quan era a la Terra Alta, sempre deia un parenostre.	☐	☐
c) El pare adoptiu de la Marta feia de ferreter a la Terra Baixa.	☐	☐
d) En Xeixa és l'únic pagès que planta cara a en Sebastià.	☐	☐
e) La Terra Baixa simbolitza el que és pur, incorrupte i sense malícia.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriviu el fragment següent del text canviant els mots subratllats. La redacció resultant ha de tenir el mateix sentit que el fragment original. [1 punt]

«Les feines més afectades seran les que no requereixen una gran formació, amb tasques rutinàries i manuals. Com més repetitiu sigui un treball, més fàcilment pot ser reemplaçat per una màquina. Un obrer que simplement s'encarregui de posar els caragols de la roda d'un cotxe, fent exactament la mateixa operació durant tota la jornada, és fàcilment substituïble. Però l'impacte no solament afectarà els sectors industrials i de classe baixa. Hi ha dues onades diferents: una que fa por però que ja està assumida —la de la revolució industrial (substitució d'obrers per màquines)—, i una altra que encara fa més por, relacionada amb el *big data* i l'analítica avançada, en què la tasca que s'automatitza és el treball intel·lectual, no el físic.»

2.2. En el text es fa esment de les implicacions de la revolució robòtica. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu els avantatges i els desavantatges que l'aplicació d'aquestes tecnologies pot suposar per a la humanitat. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. La senyora ja m'esperava al peu dels graons sota del llessamí cremat de calor; i em va dir, ahir a les dotze de la nit ens pensàvem que no <u>en</u> sortiríem.

☐ complement o objecte directe ☐ complement o objecte indirecte
☐ complement predicatiu ☐ complement de règim (o preposicional)

3.1.2. El desenvolupament d'algoritmes fa que es puguin gestionar grans quantitats de dades (mèdiques, legals, econòmiques, administratives) i establir relacions entre elles sense mediació humana, <u>cosa que podria deixar fora del mercat alguns advocats, funcionaris o metges</u>.

☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
☐ oració subordinada substantiva de subjecte
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu neutre

3.1.3. El va fer seure davant de la taula i li va apuntar el canó d'una parabèl·lum darrera de l'orella i li va dir que firmés un paper dient que tornava la casa a aquells senyors que eren els propietaris. Que, ell, els <u>l'</u>havia robada.

☐ atribut ☐ complement o objecte directe
☐ subjecte ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. Va obrir i van entrar cinc milicians i un senyor i una senyora […] <u>que eren propietaris d'una casa de pisos al carrer de Provença</u>.

☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
☐ oració subordinada adverbial de complement o objecte directe
☐ oració subordinada substantiva de complement de règim (o preposicional)
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.5. I el senyor i la senyora volien que la casa tornés a ser d'ells i tots es van ficar al saló […], i el senyor va pujar i de seguida un dels milicians, <u>molt ben plantat i molt prim</u>, el va fer seure davant de la taula.

☐ subjecte ☐ complement del nom
☐ atribut ☐ complement predicatiu

3.1.6. Com més repetitiu sigui un treball, més fàcilment pot ser reemplaçat <u>per una màquina</u>.

☐ complement agent ☐ complement o objecte directe
☐ complement del nom ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.7. Per entendre cap a on aniran aquests canvis, no ens hem de fixar en les empreses de robots industrials que ara dominen el mercat, sinó en els gegants tecnològics que lideren la investigació en un camp <u>on els beneficis econòmics poden ser descomunals</u>.

☐ oració subordinada adverbial temporal
☐ oració subordinada adverbial causal
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu locativa
☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.8. Com afectarà <u>la robòtica</u> la desigualtat social i econòmica?

☐ subjecte ☐ complement o objecte directe
☐ atribut ☐ complement del nom

3.1.9. I va dir que havia fet tan bé la comèdia que els del comitè havien clavat un escàndol als senyors que no tenien casa perquè els havien fet perdre el temps i ells no tenien temps per perdre.

- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte

3.1.10. Per entendre cap a on aniran aquests canvis, no ens hem de fixar en les empreses de robots industrials que ara dominen el mercat, sinó en els gegants tecnològics que lideren la investigació en un camp on els beneficis econòmics poden ser descomunals.

- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement de l'adjectiu
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

***a*)** _____ calent que era a casa i _____ de fred que he passat al carrer! (*tan / tant*)

***b*)** _____ que ho sabia que hi hauria _____ gent a l'entrada del concert! (*massa / prou*)

***c*)** No he dormit _____ aquesta nit. _____ em preocupava tant com l'examen. (*gens / res*)

***d*)** No he trobat el cafè _____. —Doncs hauràs de prendre te _____ de cafè. (*enlloc / en lloc*)

***e*)** No sabia a _____ et referies quan deies _____ no volies convidar la Maria. (*que / què*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

***a*)** Heu d'estar en forma durant el partit. No _____ (*beure*) ni una gota de vi el dia abans.

***b*)** Volia posar totes les sabates a la maleta, i al final només n'hi han _____ (*cabre*) tres parells.

***c*)** No vull que tu li _____ (*donar*) més feina. Ja en té prou amb la que fa.

***d*)** L'assassí li ha _____ (*estrènyer*) el coll fins que l'ha mort.

***e*)** _____ (*voler*) fer-se el simpàtic, ha fet el ridícul més espantós.

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]

Va obrir i van entrar a l'ascensor quatre milicians i uns senyors, que ella coneixia, i que eren propietaris d'una casa de pisos al carrer de Mallorca.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

***a*)** Malgrat les tribulacions, totes les manifestacions de suport que va rebre el van _____ a continuar la lluita. (*coratge*)

***b*)** Un criat que _____ fems al jardí em va demanar si volia entrar. (*munt*)

***c*)** Feia tantes hores que no bevia que estava ben _____. (*set*)

***d*)** El detingut va respondre amb _____ a l'advocat. (*agre*)

***e*)** Una de les seves declaracions més desafortunades va aixecar molta _____. (*pols*)

Etiqueta de l'alumne/a

Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

Generalitat de Catalunya
Consell Interuniversitari de Catalunya
Oficina d'Accés a la Universitat

Convocatòria 2018

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 5

Opció d'examen
(Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A ☐ **OPCIÓ B** ☐

Qualificació			
1. Comprensió lectora	1.1		
	1.2		
	1.3		
	1.4		
	1.5		
2. Expressió escrita	2.1		
	2.2		
3. Reflexió lingüística	3.1		
	3.2		
	3.3		
	3.4		
	3.5		
Suma de notes parcials			
Descompte per faltes			
Total			
Qualificació final			

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El dia que el Turc —un cadell de gos— es va menjar el barret del senyor Sala, la senyora Sala va decidir que allò ja ultrapassava tota mesura canina, que només una paciència de sant podia haver tolerat que les coses arribessin fins allí. Per tant, reunida que fou la família i demanat el parer de cadascú, hom acordà que la noia casada del jardiner es faria càrrec del Turc i el tindria a casa seva.

El nen Sala va tenir un disgust de mort. Li semblava que no trobaria la manera de portar més endavant la seva vida, que sense el gos tota cosa era fada i sense objecte. Passat el moment de les llàgrimes, el problema que se li va presentar era el de donar un destí honorable a la quantitat d'afecte que l'absència del Turc deixava vacant. Va provar de mirar-se amb uns altres ulls el canari de la seva tia, però podien fer-se tan poques combinacions realment divertides amb l'ocell que va veure de seguida que no passarien mai d'una superficial coneixença.

Aleshores imaginà que el llum de peu de la biblioteca era un fidel soldat que no tenia altra feina que servir-lo. Això li va donar la il·lusió, durant dues hores curtes, d'haver resolt el seu cas, però va comprovar que li quedava encara una terrible quantitat d'estimació perduda per tots els racons de la seva ànima. Provà d'establir una companyonia duradora amb una pilota de roba, amb un manyoc de cordill que, com a cordill, era únic en el seu tipus i, successivament, amb una baldufa americana, una herba nova del jardí i una canya llarga que havia fet l'enveja de totes les seves amistats. I va adonar-se que tot el coratge que havia posat en joc per tal de superar la situació no li servia de res, que la diferència entre totes aquelles coses i un gos era tan gran que no era possible jugar a oblidar-**la**. Aleshores, va arribar al convenciment que li calia trobar un substitut de gos, quelcom que, sense que la memòria del Turc en patís, pogués fer-**ne** la semblança.

Va recórrer la casa de dalt a baix, regirà tots els armaris i tots els calaixos i, finalment, en un racó de les golfes va trobar un gran raspall passat de moda, definitivament bandejat de les necessitats de la família. Aclucant els ulls, va passar-li la mà plana per damunt del pèl, i és ben de debò que va fer-li l'efecte que acariciava el llom d'un gos. Per ésser una primera prova va resultar tan bona, que el nen Sala va creure que no li calia cercar més. Va lligar-lo amb un tros de cordill i al cap de cinc minuts escassos estava ben lluny de creure que arrossegava un raspall, sinó que tenia el convenciment que Raspall, un gos de raça estranya, el seguia amunt i avall de casa seva.

Al vespre, una mica cansat per la capacitat de seguiment del seu nou amic, el nen va anar-se'n a dormir, i abans de ficar-se al llit lligà Raspall a la pota d'una cadira. Però encara no s'havia acotxat que ja un entendriment obligador el feia pensar en la manyaguesa de Raspall i en la seva docilitat per a adaptar-se a qualsevol mena de joc. Va fer-li una mica de mal el pensament que hauria de passar la nit fermat, dormint damunt la fredor de les rajoles, i, seguint un impuls indominable, saltà del llit d'una revolada, alliberà Raspall de la seva lligadura i se l'emportà a dormir amb ell.

Pere Calders. «Raspall (conte infantil)». A: *Cròniques de la veritat oculta*.
Barcelona: Edicions 62: La Caixa, 1978, p. 209-210

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) El Turc era un gos vell.	☐	☐
b) La filla del jardiner es va fer càrrec del Turc.	☐	☐
c) El nen Sala no va arribar a trobar un substitut del seu gos.	☐	☐
d) El raspall era dins un armari de les golfes.	☐	☐
e) El nen Sala no volia que Raspall passés la nit lligat.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

a) *Germanor*:

b) *Abrigat*:

c) *Tancant*:

d) *Bolic*:

e) *Superava*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) «I va adonar-se que tot el coratge que havia posat en joc per tal de superar la situació no li servia de res, que la diferència entre totes aquelles coses i un gos era tan gran que no era possible jugar a oblidar-**la**»:

b) «Aleshores, va arribar al convenciment que li calia trobar un substitut de gos, quelcom que, sense que la memòria del Turc en patís, pogués fer-**ne** la semblança»:

1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, quins van ser els substituts del Turc fins que el nen Sala va trobar Raspall. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quina mena de relació tenen la Natàlia i l'Antoni, l'adroguer, a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) La Natàlia, abans de casar-se amb en Quimet, treballava en una floristeria.	☐	☐
b) La mare de la Natàlia va morir abans que el seu pare.	☐	☐
c) El carrer Gran és al barri de Gràcia.	☐	☐
d) En Toni, el fill de la Natàlia, no volia ser adroguer.	☐	☐
e) La Rita, al final del llibre, es casa amb en Vicenç.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) La Terra Alta simbolitza la corrupció, la misèria moral i material humana i la malícia.	☐	☐
b) L'obra *Terra baixa* s'estructura en tres actes.	☐	☐
c) En Sebastià és l'antagonista d'en Manelic.	☐	☐
d) Al començament de l'obra, la Marta es volia casar amb en Manelic.	☐	☐
e) En Manelic, al final de l'obra, mata en Sebastià i el compara amb un gos.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriviu el fragment següent del text en primera persona del singular, com si en fóssiu el personatge protagonista. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«El nen Sala va tenir un disgust de mort. Li semblava que no trobaria la manera de portar més endavant la seva vida, que sense el gos tota cosa era fada i sense objecte. Passat el moment de les llàgrimes, el problema que se li va presentar era el de donar un destí honorable a la quantitat d'afecte que l'absència del Turc deixava vacant. Va provar de mirar-se amb uns altres ulls el canari de la seva tia, però podien fer-se tan poques combinacions realment divertides amb l'ocell que va veure de seguida que no passarien mai d'una superficial coneixença.

Aleshores imaginà que el llum de peu de la biblioteca era un fidel soldat que no tenia altra feina que servir-lo.»

2.2. En el text s'explica com el protagonista prova de substituir un gos amb un objecte inanimat. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, que continuï la narració des del darrer paràgraf, imaginant-vos quins fets podrien passar fins a arribar al final de la història. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Em sembla injust que l'opinió pública faci tants escarafalls amb els sous dels diputats, polítics en general o funcionaris, i ningú obri la boca sobre les xifres esgarrifoses que cobren alguns jugadors de futbol. Dia rere dia acceptem que ens anunciïn el tancament de plantes d'hospitals, ERO als hospitals i rebaixes dels salaris de metges i funcionaris. I al món del futbol professional, què? És un oasi, totalment aliè al context que l'envolta i on no cal tocar res? No em digueu que ja s'han fet retallades en el Barça. En el Barça —com en la resta de la societat—, per ara les retallades només afecten els més febles: les seccions de beisbol, atletisme, rugbi i algunes més… Com podem acceptar que es rebaixi el sou d'un metge o d'un bomber sense que qüestionem i critiquem el que cobra un Messi o un Ronaldo? D'alguna manera o altra, al final tot ho acabem pagant entre tots: la nostra sanitat i els sous milionaris dels futbolistes també. I si no rebaixem els sous dels futbolistes, apugem-**los** els impostos. Però algun senyal s'hauria de donar, i s'ha de fer ara i d'una manera contundent. El que sap més greu de tot plegat no és que els responsables polítics no prenguin mesures en aquest sentit; és que si ho fessin, l'opinió pública se'ls tiraria a sobre. Ja sé que ens ho podem passar molt bé veient un bon partit de futbol i que fins i tot pot ser una excel·lent teràpia per curar molts maldecaps. Però les xifres canten. Tan malament jugarien les nostres estrelles dels estadis si —durant un cert temps— només cobressin la meitat o la quarta part del que cobren ara? Tot i això, continuarien cobrant molt i molt més del que cobra un metge o un bomber, a qui acaben de retallar ara el sou. I si no pot ser, que ens ho expliquin, que vinguin i ens diguin que si cobren menys s'acabarà el futbol. De fet, no caldria que ho fessin, perquè ja se'**n** cuidaria l'afició. Una afició disposada a acceptar que ens retallin la sanitat, però que seria capaç de revoltar-se si algú plantegés d'augmentar els impostos del Messi.

Adaptació feta a partir del text d'Esteve Carrera. «Què fem amb els sous dels futbolistes?». *L'Esportiu* [en línia] (9 octubre 2011)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) L'autor del text critica que ningú es queixi dels sous tan elevats que cobren els futbolistes.	☐	☐
b) L'afició, segons l'autor, estaria d'acord a abaixar el sou dels futbolistes.	☐	☐
c) Amb el sou retallat, els futbolistes cobrarien igual que un metge o un bomber.	☐	☐
d) L'autor qüestiona que l'afició estigués d'acord a apujar els impostos a Messi.	☐	☐
e) El futbol pot contribuir a fer oblidar les preocupacions.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]

a) *Estrany*:

b) *Alçar-se contra l'autoritat*:

c) *Decisiva*:

***d*)** *Demostracions exagerades*:

***e*)** *Dèbils*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

***a*)** «D'alguna manera o altra, al final tot ho acabem pagant entre tots: la nostra sanitat i els sous milionaris dels futbolistes també. I si no rebaixem els sous dels futbolistes, apugem-**los** els impostos»:

***b*)** «I si no pot ser, que ens ho expliquin, que vinguin i ens diguin que si cobren menys s'acabarà el futbol. De fet, no caldria que ho fessin, perquè ja se'**n** cuidaria l'afició»:

1.4. Exposeu, en tres línies com a màxim, els arguments que es presenten en el text a favor que es rebaixin els sous dels jugadors de futbol. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què en Sebastià fa casar en Manelic amb la Marta a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
***a*)** *La plaça del Diamant* s'emmarca en els temps de la República i de la Guerra Civil.	☐	☐
***b*)** Casada amb en Quimet, la Natàlia no accepta ni la voluntat del seu marit ni els convencionalismes de l'època.	☐	☐
***c*)** En Quimet no mor al front.	☐	☐
***d*)** Per guanyar diners, la Natàlia treballa fent feines a l'Ajuntament.	☐	☐
***e*)** La Rita es casa amb en Vicenç, que té una fusteria.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) La Marta i la seva mare vivien en un poble petit.	☐	☐
b) La Marta no va conèixer el seu pare.	☐	☐
c) La mare de la Marta era cega.	☐	☐
d) La Terra Baixa simbolitza el món urbà, corrupte i maliciós.	☐	☐
e) En Manelic mata en Sebastià d'una punyalada.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriviu el fragment següent del text en forma impersonal de tercera persona del singular. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«Dia rere dia acceptem que ens anunciïn el tancament de plantes d'hospitals, ERO als hospitals i rebaixes dels salaris de metges i funcionaris. […] No em digueu que ja s'han fet retallades en el Barça. En el Barça —com en la resta de la societat—, per ara les retallades només afecten els més febles: les seccions de beisbol, atletisme, rugbi i algunes més… Com podem acceptar que es rebaixi el sou d'un metge o d'un bomber sense que qüestionem i critiquem el que cobra un Messi o un Ronaldo? D'alguna manera o altra, al final tot ho acabem pagant entre tots: la nostra sanitat i els sous milionaris dels futbolistes també. I si no rebaixem els sous dels futbolistes, apugem-los els impostos.»

2.2. L'autor del text proposa que, en aquests temps de crisi econòmica, es rebaixin els salaris dels futbolistes. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu si esteu d'acord amb aquesta idea. Heu d'exposar els aspectes positius i negatius que implica la vostra posició personal. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Passat el moment de les llàgrimes, el problema que se li va presentar era el de donar un destí honorable a la quantitat d'afecte que l'absència del Turc deixava vacant.

☐ atribut ☐ complement del nom
☐ complement predicatiu ☐ complement de l'adjectiu

3.1.2. Va fer-li una mica de mal el pensament que hauria de passar la nit fermat, dormint damunt la fredor de les rajoles, i, seguint un impuls indominable, saltà del llit d'una revolada, alliberà Raspall de la seva lligadura i se l'emportà a dormir amb ell.

☐ complement agent ☐ complement circumstancial (o adjunt)
☐ complement o objecte directe ☐ complement de l'adjectiu

3.1.3. Per tant, reunida que fou la família i demanat el parer de cadascú, hom acordà que la noia casada del jardiner es faria càrrec del Turc i el tindria a casa seva.

☐ complement del nom ☐ subjecte
☐ complement o objecte directe ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. Va lligar-lo amb un tros de cordill i al cap de cinc minuts escassos estava ben lluny de creure que arrossegava un raspall.

☐ complement del nom ☐ complement de règim (o preposicional)
☐ complement predicatiu ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.5. Com podem acceptar que es rebaixi el sou d'un metge o d'un bomber sense que qüestionem i critiquem el que cobra un Messi o un Ronaldo?

☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu temporal
☐ oració subordinada substantiva de subjecte
☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.6. I el món del futbol professional, què? És un oasi, totalment aliè al context que l'envolta i on no cal tocar res?

☐ subjecte ☐ complement o objecte directe
☐ atribut ☐ complement o objecte indirecte

3.1.7. El nen Sala va tenir un disgust de mort.

☐ complement del nom ☐ complement de règim (o preposicional)
☐ complement agent ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.8. Passat el moment de les llàgrimes, el problema que se li va presentar era el de donar un destí honorable a la quantitat d'afecte que l'absència del Turc deixava vacant.

☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu d'atribut
☐ oració subordinada substantiva d'atribut

3.1.9. El dia que el Turc —un cadell de gos— es va menjar el barret del senyor Sala, la senyora Sala va decidir que allò ja ultrapassava tota mesura canina.

☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
☐ oració subordinada substantiva de complement de l'adjectiu
☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement circumstancial (o adjunt)

3.1.10. Una afició disposada a acceptar que ens retallin la sanitat, però que seria capaç de revoltar-se si algú plantegés d'augmentar els impostos del Messi.

☐ complement o objecte indirecte ☐ complement del nom
☐ complement de l'adjectiu ☐ complement de règim (o preposicional)

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

a) No sé _____ li tens tants miraments; al capdavall, ha lliurat els diners _____ l'han obligat. (*perquè / per què*)

b) No te'l quedis _____ t'agrada. Ja sabia que no volies aquest bolígraf _____ la ploma. (*sinó / si no*)

c) Si hi tingués _____ interès, ho diria. Fins ara només feia creure que n'estava _____, d'aquesta persona. (*gaire / molt*)

d) Li volia dir que podia anar-hi _____ meu, però fa dues hores que el busco i no l'he trobat _____. (*enlloc / en lloc*)

e) Es va comportar _____ un amic, encara que hi anava _____ representant del director. (*com / com a*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

a) Després d'haver-lo _____ (*interrompre*) un munt de vegades, el va deixar enraonar.

b) Li vaig assegurar que _____ (*perdre*) el temps a l'examen si continuava sense obrir ni un sol llibre.

c) _____ (*percebre*) aquells sons extraordinaris, estava convençut que tenia uns poders sobrenaturals.

d) Ara mateix el gos _____ (*grunyir*) sense parar. Sembla que ha vist algun sospitós voltant la casa.

e) La lluerna _____ (*lluir*) només quan és fosc.

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so palatal africat sord [tʃ]. [0,5 punts]

Al mig de la plaça un home boig passejava amb les mans a les butxaques. Tenia el cabell roig fosc i les celles molt juntes. Aturava la gent que passava i els demanava pel despatx que pertanyia a uns advocats txecoslovacs, però ningú no en sabia l'adreça.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

a) L'amo de la botiga havia posat un seguit d'alarmes per _____ els lladres. (*coratge*)

b) El festival torna a _____ els preus per fer més assequibles els espectacles als visitants. (*barat*)

c) Per a escriure un poema així cal molta perícia, molta _____ i molt de talent. (*honest*)

d) Va passar tanta por que va notar una mena de batec que li _____ les temples. (*martell*)

e) Els murs s'il·luminaren amb frescos elegants i _____ en els quals predominaven motius vegetals i florals. (*color*)

Etiqueta de l'alumne/a

Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés